

Kinnitatud TMRG direktori käskkirjaga

01.09.2011 nr. 1/227

Korrigeeritud TMRG direktor

03.09.2012

Kinnitatud TMRG

õppenõukogu protokoll nr 12 29.08.2013.a.

Kinnitatud TMRG õppenõukogus

31.08.2015.a.

Kinnitatud TMRG

õppenõukogus 30.08.2016.a.

Kinnitatud TMRG

õppenõukogus 31.08.2017.a.

TALLINNA MUSTAMÄE REAALGÜMNAASIUM

GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA

TALLINN

2016

SISUKORD

Sisukord.....	2
1.TALLINNA MUSTAMÄE REAALGÜMNAASIUMI GÜMNAASIUMIASTME ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED.....	3
1.1 Üldsätted.....	3
1.2 Gümnaasiumihariduse alusväärtused tallinna mustamäe reaalgümnaasiumis	3
1.3 Õppe- ja kasvatusesmärgid.....	3
2. ÕPPESUUNAD GÜMNAASIUMIS	6
2.1 Õppeplaan 2014-2017 õ.a.....	6
2.2 Õppeplaan 2015-2018 õ.a.....	8
2.3 Õppeplaan 2016-2019 õ.a.....	11
3. LÄBIVAD TEEMAD, NENDE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED.....	14
3.1 Läbivad teemad ja nende aspektid:	14
3.2 Läbivate teemade õpe toimub läbi:.....	16
4. ÕPPEPROTSESSI LÕIMINGUT.....	16
5. ÜLEKOOLILISTE JA KOOLIDEVAHELISTE PROJEKTIDE KAVANDAMISE PÕHIMÕTTED.....	16
6.ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ KORRALDAMINE JA AJALINE PLANEERIMINE	17
7. GÜMNAASIUMI LÕPETAMISE KORD.....	18
8. PRAKTILISE VÕI UURIMISTÖÖ JUHENDAMISE KORD	19
9. ÕPILASTE KONSULTEERIMINE JA INFORMEERIMINE	24
10.KARJÄÄRIVALIKU TEENUSTE OSUTAMISE ORGANISEERIMINE	24
11.GÜMNAASIUMI ÕPETAJA TÖÖPLAANI KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED.....	25
12.GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	27
13.TALLINNA MUSTAMÄE REAALGÜMNAASIUMI HINDAMISE KORD	28

1. TALLINNA MUSTAMÄE REAALGÜMNAASIUMI GÜMNAASIUMIASTME ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE EESMÄRGID JA PÕHIMÕTTED

1.1 ÜLDSÄTTED

Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumi õppekava tugineb riiklikule õppestandardile, mis on formuleeritud riiklikus õppekavas.

Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumi õppekava koosneb üldosast ja lisadest. Lisades esitatakse aineotsikute kaupa jagatud ainekavad ning läbivate teemade kavad.

1.2 GÜMNAASIUMIHARIDUSE ALUSVÄÄRTUSED TALLINNA MUSTAMÄE REAALGÜMNAASIUMIS

Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasium loob igale õpilasele võimalused tema võimete maksimaalseks arenguks õpilase eelistusi arvestades, loovaks eneseteostuseks, teaduspõhise maailmapildi kinnistumiseks ning emotsionaalse, sotsiaalse ja kõlblise küpsuse saavutamiseks.

Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasium toetab väärtuskasvatust, mis on isikliku õnneliku elu ja ühiskonna eduka koostöömise aluseks.

Gümnaasiumiharidus Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumis lõpetab õpilaste sotsialiseerumisprotsessi, mida alustati põhikoolis.

1.3 ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasium peab oluliseks, et põhikool täidab nii hariduslikke kui ka kasvatuslikke ülesandeid. Sotsiaalseks eesmärgiks on loomingu- ja mitmekülgse arenenud isiksuse kasvatamine, kes realiseerib end peres, tööl, ühiskonnas.

Õppe- ja kasvatusesmärkideks Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumis on õpilase ettevalmistamine toimimiseks loova, mitmekülgse, sotsiaalselt küpse, usaldusväärse ning oma eesmärgi teadvustava ja saavutada oskava isiksusena erinevates eluvaldkondades.

Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumis on õpetuse ja kasvatuse põhitähtsus selliste võimete kujundamine, mis võimaldavad jätkata tõrgeteta õpiteed.

Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumis keskendutakse:

- õpilaste iseseisvumisele, nende maailmapildi kujunemisele;
- adekvaatse enesehinnangu kujunemisele;
- iseseisva õppimise ja koostööoskuste arendamisele;
- edasise hariduse võimaluste tutvustamisele ja hindamisele;

- kodanikuoskuste, -aktiivsuse ja -vastutuse väljakujunemisele.

Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasium peab üheks tähtsamaks eesmärgiks venekeelsete õpilaste lõimumist kaasaegsesse Eesti multikultuursesse keskkonda, sellepärast pööratakse gümnaasiumi õppe- ja kasvatustegevuses erilist tähelepanu eesti keele õppimisele.

Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.

Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumi eesmärk gümnaasiumiastmes on üldpädevuste kujundamine:

- 1) väärtuspädevus – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, loodusega, ühiskonnaga ja kultuuriga.
- 2) sotsiaalne pädevus – suutlikkus ennast teostada, teada ning järgida ühiskonnas kehtivaid norme, teha koostööd teiste inimestega, aktsepteerides nende erinevusi.
- 3) enesemääratluspädevus – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; järgida terveid eluviise.
- 4) õpipädevus – suutlikkus organiseerida õpikeskkonda ja hankida õppimiseks vajaminevat teavet; planeerida õppimist; analüüsida enda teadmisi ja oskusi edasiõppimiseks.
- 5) suhtluspädevus – suutlikkus ennast selgelt ja asjakohaselt väljendada, oma seisukohti esitada ja põhjendada; kirjutada eri liiki tekste, kasutades kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili.
- 6) matemaatikapädevus – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid ning meetodeid erinevaid ülesandeid lahendades kõigis elu- ja tegevusvaldkondades;
- 7) ettevõtlikkuspädevus – suutlikkus näidata initsiatiivi, reageerida paindlikult muutustele, võtta arukaid riske ning vastutada tulemuste eest.

Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumis moodustavad eesmärgi ja sisu poolt lähedased õppeained aineotsükli (ainevaldkonnad). Aineotsükli eesmärgiks on kujundada pädevus vastavas valdkonnas. Pädevuse kujundamist ainevaldkonnas soodustavad ka teiste aineotsükli õppeained, tunni- ja koolivälise tegevuse.

Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumis moodustavad õppesisu järgmised ainetsükliid:

- 1) keel ja kirjandus;
- 2) võõrkeeled;
- 3) matemaatika;
- 4) loodusteaduslikud ained;
- 5) sotsiaalsained;
- 6) kunstiained;
- 7) kehaline kasvatus.

Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasium peab tähtsaks, et õpilased

- 1) käituvad eetilisel, järgivad üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid;
- 2) vastutavad oma valikute, otsustuste ja endale võetud kohustuste eest, austavad teiste inimeste ja iseenda vabadust, on suveräänsed isiksused;
- 3) kasutavad erinevaid õpistrateegiaid:
  - koostavad uurimistöid,
  - esitlevad nende tulemusi,
  - oskavad olla meeskonna liikmed,
  - panustavad ühiste eesmärkide saavutamisse;
- 4) mõistavad, väärtustavad ja austavad oma ja teiste rahvaste kultuuritraditsioone;
- 5) suudavad hinnata oma taotlusi, arvestades oma võimeid ning võimalusi, kavandavad oma karjääri;
- 6) kasutavad korrektset ja väljendusrikast keelt, oskavad argumenteeritult väidelda;
- 7) mõtleavad kriitiliselt ja loovalt, arendab ning hindab oma ja teiste ideid, põhjendab oma valikuid ning seisukohti;
- 8) valdavad vähemalt kahte võõrkeelt iseseisva keelekasutaja tasemel;
- 9) kasutavad matemaatilisi teadmisi ja meetodeid erinevates eluvaldkondades;
- 10) omavad väljakujunenud maailmapilti ning teavad globaalprobleeme;
- 11) kasutavad nüüdisaegset tehnoloogiat, omavad seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamise seotud küsimustes;
- 12) on kujundanud oma aktiivse kodaniku positsiooni, tunnetavad end dialoogivõimelise

ühiskonnaliikmena Eesti, Euroopa ja globaalses kontekstis, oskavad konflikte vältida ja lahendada, käituvad tolerantselt;

13) hindavad heatasemelist kunsti, oskavad oma loomingus käsitseda töövahendeid ning kasutada tehnikaid ja materjale;

14) elavad tervislikult, oskavad hoida ja vajaduse korral taastada oma vaimset ja füüsilist vormi.

2. ÕPPESUUNAD GÜMNAASIUMIS

Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumis on järgmised õppesuunad:

- keemia-matemaatika õppesuund
- sotsiaal-humanitaarainete õppesuund

Keemia-matemaatika õppesuund: 3 õppeaasta jooksul õpivad õpilased lisaks kohustuslikele kursustele (sh lai matemaatika kursus) ka selliseid valikaineid nagu: Planimeetria I. Kolmnurkade ja ringide geomeetria, Planimeetria II. Hulknurkade ja ringide geomeetria, Majandusmatemaatika elemendid, Loodusteadused, tehnoloogia ja ühiskond, Elementide keemia, Keemiline praktikum, Uurimistöö alused, Arvuti kasutamine uurimistöös.

Sotsiaal-humanitaarainete õppesuund: 3 õppeaasta jooksul õpivad õpilased lisaks kohustuslikele kursustele (sh lai matemaatika kursus) ka selliseid valikaineid nagu: Eesti kultuuri ajalugu, Tõlketeooria, Praktiline eesti keele grammatika, Ärialane inglise keel, Uurimistöö alused, Arvuti kasutamine uurimistöös.

Eelnimetatud valikainete valimine on tingitud nii õpilaste huvidest ja võimetest ning ajanõuetest kui ka meie gümnaasiumi võimalustest.

2.1 ÕPPEPLAAN 2015-2018 Õ.A.

2.1.1 Õppeplaan 2015-2018 õ.a. Keemia-matemaatika suund

õppeaine	2015/2016 10.klass	2016/2017 11.klass	2017/2018 12.klass	kokku	õppekeel
----------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-------	----------

Vene keel	2	2	2	6	vene
Kirjandus+ Eesti kirjandus	1+1	2	1	5	vene+ eesti
Eesti keel	3	3	3	9	eesti
Inglise keel	3	4	4	11	inglise
Matemaatika	5	5	4	14	vene
Bioloogia	-	2	2	4	eesti
Keemia	2	1	-	3	vene
Füüsika	2	2	1	5	vene
Ajalugu	2	2	2	6	eesti
Ühiskonnaõpetus	-	1	1	2	eesti
Perekonnaõpetus	-	1	-	1	eesti
Muusika	1	1	1	3	eesti
Kunst	1	1	-	2	eesti
Kehaline kasvatus	2	2	1	5	eesti
Loodusgeograafia	-	-	2	2	eesti
Inimgeograafia	1	-	-	1	eesti
Majandusmatemaatika elemendid	-	-	1	1	eesti
Planimetria I	-	-	1	1	eesti
Planimetria II	-	-	1	1	eesti
Keemiline praktikum	1	1	-	2	eesti
Loodusteadused, tehnoloogia ja ühiskond	1	-	-	1	eesti
Elementide keemia	-	-	1	1	eesti
Uurimistöö alused	1	-	-	1	vene
Arvuti kasutamine uurimistöös	-	1	-	1	vene
Eesti usuline maastik	1	-	-	1	eesti
Kehalised võimed ja liikumisoskused	-	-	1	1	eesti
Riigikaitse					

Toiduinete tehnoloogia algkursus	2	2	-	4	eesti
Saksa keel	1	2	2	5	saksa
Teksti kirjutamise praktikum	1	1	1	3	eesti
Liiklusteooria	1	-	-	1	eesti
Suuline eesti keel	1	1	1	3	eesti
Kodulinn Tallinn	1	-	-	1	eesti
Globaliseeruv maailm	-	-	1	1	eesti
Karjääriõpetus	-	-	1	1	eesti
Ettevalmistus matemaatika riigieksamiks	-	-	2	2	vene
Kokku kursuseid	37	37	37	111	
	ee.k. 20	ee.k. 18	ee.k. 21	ee.k. 59	

2.1.2 Õppeplaan 2015-2018 õ.a. Sotsiaal-humanitaarainete suund

õppeaine	2015/2016 10.klass	2016/2017 11.klass	2017/2018 12.klass	kokku	õppekeel
Vene keel	2	2	2	6	vene
Kirjandus+ Eesti kirjandus	1+1	2	1	5	vene+ eesti
Eesti keel	3	3	3	9	eesti
Inglise keel	3	4	4	11	inglise
Matemaatika	5	5	4	14	vene
Bioloogia	-	2	2	4	eesti
Keemia	2	1	-	3	vene
Füüsika	2	2	1	5	vene
Ajalugu	2	2	2	6	eesti
Ühiskonnaõpetus	-	1	1	2	eesti
Perekonnaõpetus	-	1	-	1	eesti
Muusika	1	1	1	3	eesti

Kunst	1	1	-	2	eesti
Kehaline kasvatus	2	2	1	5	eesti
Loodusgeograafia	-	-	2	2	eesti
Inimgeograafia	1	-	-	1	eesti
Eesti kultuuri ajalugu	-	-	1	1	eesti
Ärialane inglise keel	1	1	1	3	inglise
Uurimistöo alused	1	-	-	1	vene
Arvuti kasutamine uurimistöös	-	1	-	1	vene
Eesti usuline maastik	1	-	-	1	eesti
Kehalised võimed ja liikumisoskused	-	-	1	1	eesti
Riigikaitse					eesti
Toiduainete tehnoloogia algkursus	2	2	-	4	
Saksa keel	1	2	2	5	saksa
Karjääriõpetus	-	-	1	1	eesti
Teksti kirjutamise praktikum	1	1	1	3	eesti
Praktiline eesti keele grammatika	-	1	1	2	eesti
Suuline eesti keel	1	1	1	3	eesti
Tõlketeooria	1	1	1	3	eesti
Kodulinn Tallinn	1	-	-	1	eesti
Globaliseeruv maailm	-	-	1	1	eesti
Liiklusteooria	1	-	-	1	eesti
Ettevalmistus matemaatika riigieksamiks	-	-	2	2	vene
Kokku kursuseid	37	39	37	113	
	ee.k. 19	ee.k. 19	ee.k. 20	ee.k. 58	

2.2 ÕPPEPLAAN 2016-2019 Õ.A.

2.2.1 Õppeplaan 2016-2019 õ.a. Keemia-matemaatika suund

õppeaine	2016/2017 10.klass	2017/2018 11.klass	2018/2019 12.klass	kokku	õppekeel
Vene keel	2	2	2	6	vene
Kirjandus+ Eesti kirjandus	1+1	2	1	5	vene+ eesti
Eesti keel	3	3	3	9	eesti
Inglise keel	3	4	4	11	inglise
Matemaatika	5	5	4	14	vene
Bioloogia	-	2	2	4	eesti
Keemia	2	1	-	3	vene
Füüsika	2	2	1	5	vene
Ajalugu	2	2	2	6	eesti
Ühiskonnaõpetus	-	1	1	2	eesti
Perekonnaõpetus	1	-	-	1	eesti
Muusika	1	1	1	3	eesti
Kunst	1	1	-	2	eesti
Kehaline kasvatus	2	2	1	5	eesti
Loodusgeograafia	-	1	1	2	eesti
Inimgeograafia	-	1	-	1	eesti
Majandusmatemaatika elemendid	-	-	1	1	eesti
Planimetria I	-	-	1	1	eesti
Planimetria II	-	-	1	1	eesti
Keemiline praktikum	1	1	-	2	eesti
Loodusteadused, tehnoloogia ja ühiskond	1	-	-	1	eesti
Elementide keemia	-	-	1	1	eesti
Uurimistöö alused	1	-	-	1	vene
Arvuti kasutamine uurimistöös	-	1	-	1	vene
Eesti usuline maastik	1	-	-	1	eesti
Kehalised võimed ja liikumisoskused	-	-	1	1	eesti
Riigikaitse					

Toiduinete tehnoloogia algkursus	2	2	-	4	eesti
Saksa keel	2	2	2	6	saksa
Teksti kirjutamise praktikum	1	1	1	3	eesti
Liiklusteooria	1	-	-	1	eesti
Suuline eesti keel	1	1	1	3	eesti
Kodulinn Tallinn	1	-	-	1	eesti
Globaliseeruv maailm	-	-	1	1	eesti
Karjääriõpetus	-	-	1	1	eesti
Ettevalmistus matemaatika riigieksamiks	-	-	2	2	vene
Kokku kursuseid	38	38	36	112	
	ee.k. 20	ee.k. 19	ee.k. 20	ee.k. 59	

2.2.2 Õppeplaan 2016-2019 õ.a. Sotsiaal-humanitaarainete suund

õppeaine	2016/2017 10.klass	2017/2018 11.klass	2018/2019 12.klass	kokku	õppekeel
Vene keel	2	2	2	6	vene
Kirjandus+ Eesti kirjandus	1+1	2	1	5	vene+ eesti
Eesti keel	3	3	3	9	eesti
Inglise keel	3	4	4	11	inglise
Matemaatika	5	5	4	14	vene
Bioloogia	-	2	2	4	eesti
Keemia	2	1	-	3	vene
Füüsika	2	2	1	5	vene
Ajalugu	2	2	2	6	eesti
Ühiskonnaõpetus	-	1	1	2	eesti
Perekonnaõpetus	1	-	-	1	eesti
Muusika	1	1	1	3	eesti

Kunst	1	1	-	2	eesti
Kehaline kasvatus	2	2	1	5	eesti
Loodusgeograafia	-	1	1	2	eesti
Inimgeograafia	-	1	-	1	eesti
Eesti kultuuri ajalugu	-	-	1	1	eesti
Ärialane inglise keel	1	1	1	3	inglise
Uurimistöo alused	1	-	-	1	vene
Arvuti kasutamine uurimistöös	-	1	-	1	vene
Eesti usuline maastik	1	-	-	1	eesti
Kehalised võimed ja liikumisoskused	-	-	1	1	eesti
Riigikaitse					eesti
Toiduainete tehnoloogia algkursus	2	2	-	4	
Saksa keel	2	2	2	6	saksa
Karjääriõpetus	-	-	1	1	eesti
Teksti kirjutamise praktikum	1	1	1	3	eesti
Praktiline eesti keele grammatika	-	1	1	2	eesti
Suuline eesti keel	1	1	1	3	eesti
Tõlketeooria	1	1	1	3	eesti
Kodulinn Tallinn	1	-	-	1	eesti
Globaliseeruv maailm	-	-	1	1	eesti
Liiklusteooria	1	-	-	1	eesti
Ettevalmistus matemaatika riigieksamiks	-	-	2	2	vene
Kokku kursuseid	38	40	36	114	
	ee.k. 19	ee.k. 20	ee.k. 19	ee.k. 58	

2.3 ÕPPEPLAAN 2017-2020 Õ.A.

2.3.1 Õppeplaan 2017-2020 õ.a. Keemia-matemaatika suund

õppeaine	2017/2018	2018/2019	2019/2020	kokku	õppekeel
	10.klass	11.klass	12.klass		
Vene keel	2	2	2	6	vene
Kirjandus+ Eesti kirjandus	1+1	2	1	5	vene+ eesti
Eesti keel	3	3	3	9	eesti
Inglise keel	3	4	4	11	inglise
Matemaatika	5	5	4	14	vene
Bioloogia	-	2	2	4	eesti
Keemia	2	1	-	3	vene
Füüsika	2	2	1	5	vene
Ajalugu	2	2	2	6	eesti
Ühiskonnaõpetus	-	1	1	2	eesti
Perekonnaõpetus	1	-	-	1	eesti
Muusika	1	1	1	3	eesti
Kunst	1	1	-	2	eesti
Kehaline kasvatus	2	2	1	5	eesti
Loodusgeograafia	-	1	1	2	eesti
Inimgeograafia	-	1	-	1	eesti
Majandusmatemaatika elemendid	-	-	1	1	eesti
Planimetria I	-	-	1	1	eesti
Planimetria II	-	-	1	1	eesti
Keemiline praktikum	1	1	-	2	eesti
Loodusteadused, tehnoloogia ja ühiskond	1	-	-	1	eesti
Elementide keemia	-	-	1	1	eesti
Uurimistöö alused	1	-	-	1	vene
Arvuti kasutamine uurimistöös	-	1	-	1	vene
Eesti usuline maastik	1	-	-	1	eesti
Kehalised võimed ja liikumisoskused	-	-	1	1	eesti
Riigikaitse					

Toiduainete tehnoloogia algkursus	2	2	-	4	eesti
Saksa keel	2	2	2	6	saksa
Teksti kirjutamise praktikum	1	1	1	3	eesti
Liiklusteooria	1	-	-	1	eesti
Suuline eesti keel	1	1	1	3	eesti
Kodulinn Tallinn	1	-	-	1	eesti
Globaliseeruv maailm	-	-	1	1	eesti
Karjääriõpetus	-	-	1	1	eesti
Ettevalmistus matemaatika riigieksamiks	-	-	2	2	vene
Kokku kursuseid	38	38	36	112	
	ee.k. 20	ee.k. 19	ee.k. 20	ee.k. 59	

2.3.2 Õppeplaan 2017-2020 õ.a. Sotsiaal-humanitaarainete suund

õppeaine	2017/2018	2018/2019	2019/2020	kokku	õppekeel
	10.klass	11.klass	12.klass		
Vene keel	2	2	2	6	vene
Kirjandus+ Eesti kirjandus	1+1	2	1	5	vene+ eesti
Eesti keel	3	3	3	9	eesti
Inglise keel	3	4	4	11	inglise
Matemaatika	5	5	4	14	vene
Bioloogia	-	2	2	4	eesti
Keemia	2	1	-	3	vene
Füüsika	2	2	1	5	vene
Ajalugu	2	2	2	6	eesti
Ühiskonnaõpetus	-	1	1	2	eesti
Perekonnaõpetus	1	-	-	1	eesti

Muusika	1	1	1	3	eesti
Kunst	1	1	-	2	eesti
Kehaline kasvatus	2	2	1	5	eesti
Loodusgeograafia	-	1	1	2	eesti
Inimgeograafia	-	1	-	1	eesti
Eesti kultuuri ajalugu	-	-	1	1	eesti
Ärialane inglise keel	1	1	1	3	inglise
Uurimistöö alused	1	-	-	1	vene
Arvuti kasutamine uurimistöös	-	1	-	1	vene
Eesti usuline maastik	1	-	-	1	eesti
Kehalised võimed ja liikumisoskused	-	-	1	1	eesti
Riigikaitse					eesti
Toiduainete tehnoloogia algkursus	2	2	-	4	
Saksa keel	2	2	2	6	saksa
Karjääriõpetus	-	-	1	1	eesti
Teksti kirjutamise praktikum	1	1	1	3	eesti
Praktiline eesti keele grammatika	-	1	1	2	eesti
Suuline eesti keel	1	1	1	3	eesti
Tõlketeooria	1	1	1	3	eesti
Kodulinn Tallinn	1	-	-	1	eesti
Globaliseeruv maailm	-	-	1	1	eesti
Liiklusteooria	1	-	-	1	eesti
Ettevalmistus matemaatika riigieksamiks	-	-	2	2	vene
Kokku kursuseid	38	40	36	114	
	ee.k. 19	ee.k. 20	ee.k. 19	ee.k. 58	

3. LÄBIVAD TEEMAD, NENDE KÄSITLEMISE PÕHIMÕTTED

3.1 LÄBIVAD TEEMAD JA NENDE ASPEKTID:

Läbiv teema	Aspektid
Elukestev õpe ja karjääri planeerimine	<ol style="list-style-type: none"> 1. Õpioskused ja nende seos tulevase elukutse valikuga. 2. Elustiil ja adekvaatne enesehinnang kui karjääri kujundamise alus. 3. Mitmekeelsus kui elu üks tingimusi edukaks karjäärriks. 4. Õiguslane orienteeritus ja kaitstus. 5. Muutused tööturul. Hariduse, õppimise ja töörakendus.
Keskkond ja ühiskonna jätkusuutlik areng	<ol style="list-style-type: none"> 1. Loodus kui terviksüsteem. 2. Looduse ja inimese hingemaailma vastastikune seos. 3. Ümbritsev keskkond ja teadusliku mõtte areng. 4. Ümbritseva keskkonna mitmekesisus. 5. Ökoloogiline kasvatus.
Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ühiselu demokraatlik korraldamine. 2. Ettevõtluse roll ühiskonnas. 3. Kodanikualgatus ja -vastutus. 4. Indiviidi õigused ja kohustused. 5. Koostöö ja konfliktolukordade rahulik lahendamine
Kultuuriline identiteet	<ol style="list-style-type: none"> 1. Indiviid kui teatud kultuuri kandja ja esindaja. 2. Kultuuriline mitmekesisus ja tolerantsus. 3. Vastastikku rikastav kultuuride mõju. 4. Kultuuridevaheline suhtlemine kui ühiskonna stabiilsuse alus.
Teabekeskond	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vajaliku teabe otsimine ja rakendamine. 2. Teabe kriitiline analüüs. 3. Meedia ja nende roll kaasaegses ühiskonnas.
Tehnoloogia ja innovatsioon	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste eluviisile. 2. Tehnoloogilise arengu kriitiline hindamine ja uute tehnoloogiate kasutamise eetika.

Läbiv teema	Aspektid
	3. Infotehnoloogiate kasutamine töö ja õppimise tõhustamiseks. 4. Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate kasutamine eluliste probleemide lahendamiseks.
Tervis ja ohutus	1. Tervislik eluviis kui käitumise alus. 2. Ümbritseva keskkonna ja ühiskonna mõju inimeste tervisele ja ohutusele. 3. Liiklus. 4. Õiguskasvatus. 5. Ohutu keskkonna kujundamine.
Väärtused ja kõlblus	1. Kõlbelised normid ja käitumisreeglid. 2. Käitumiskultuur. Etikett. 3. Aktiivse eluhoiaku kujundamine. 4. Maailmavaadete ja erinevuste mitmekesisus kui ühiskonna arengu tingimus.

3.2 LÄBIVATE TEEMADE ÕPE TOIMUB LÄBI:

- Kohustuslike õppeainete
- Valikainete
- Ainetevahelise lõimingu
- Individuaalse töö õpilase võimete ja huvide arendamisel
- Ringitöö
- Projektitegevuse (koolisese, partnerkoolidega, linnatasemeliste, üleriigiliste ja rahvusvaheliste projektide)
- Klassivälise ainetöö, k.a ainealaste ekskursioonide ja muuseumitundide
- Klassivälise tegevuse (koostöös haridus-, kultuuri-, riigi- ja ühiskonnaorganisatsioonidega)
- Koostöö õpilaste vanematega
- Koostöö gümnaasiumi vilistlastega
- Koostöö gümnaasiumi hoolekoguga

4. ÕPPEPROTSESSI LÕIMINGUT

Saavutatakse järgmiste tegevuste kaudu:

- erinevate ainetsüklite õppeainete üldosa kasutamine;
- üldiste temaatiliste aktsentide määramine õppeainetes;
- koolisiseste projektide teostamine;
- läbivate teemade õppimine;
- vastavate õppeülesannete ja –meetodite rakendamine.

5. ÜLEKOOLILISTE JA KOOLIDEVAHELISTE PROJEKTIDE KAVANDAMISE PÕHIMÕTTED

Läbivad teemad on võtme- ja aineliste üldpädevuste, õppeainete ja ainetsüklite lõimingu vahendiks ning neid on vaja võtta arvesse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on sotsiaalselt tähtsad ainepealsed teemad, mis soodustavad õpilastel ettekujutuse kujundamist ühiskonnast tervikuna, arendavad oskust rakendada saadud teadmisi erinevates olukordades. Läbivate teemade omandamise eripäraks Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumis on selline klassivälise töö osa nagu kõikidel tasanditel eesti ühiskonnaga lõimumisele suunatud projektitegevus. Klassivälise töö prioriteetseks suunaks Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumis on lõiminguiline projektitegevus, mis sisaldab koolisiseste lõimingprojektide korraldamist ja läbiviimist, koostööd eesti koolidega, osavõttu muuseumi- ja kontsertprojektidest, mida pakuvad erinevad organisatsioonid ja riigiasutused. Projektitegevus on suunatud nii Eesti looduse kui ka kõikide eesti ühiskonna tegevussfäärade uurimisele, mille eesmärgiks on selle ühiskonna aktiivsete ja lojaalsete kodanike kasvatamine. Tähtsaimaks selles valdkonnas peetakse kahe ühiskonna osa (eestikeelse ja venekeelse) lähendamise tööd. See töö koosneb eesti kultuuri ja ajaloo ning eesti rahva kommete ja tavade uurimist, suhtlemist eesti eakaaslastega, mille eesmärgiks on lähenemine ja koostöö nende vahel.

Üheks projektitegevuse eesmärgiks on osavõtt rahvusvahelistest ühiskondlik-integratiivsetest projektidest, et kujundada õpilastel täieõigusliku euroopa ühiskonna liikme pädevusi.

6. ÕPPE- JA KASVATUSTÖÖ KORRALDAMINE JA AJALINE PLANEERIMINE

Õppe- ja kasvatusprotsessi korraldamise Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumis määratakse kindlaks vastavalt riiklikus õppekavas esitatud nõudmistele ja ülesannetele.

Kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel; kasutatakse üldõpetusliku tööviisi, mille puhul keskendatakse tähelepanu kindlatele teemadele, ilma traditsiooniliste ainetundide läbiviimiseta.

Õppeaasta kestab 1. septembrist kuni järgmise aasta 31. augustini ning koosneb õppeperioodidest ja koolivaheaegadest.

Õppeaastas on vähemalt 175 õppepäeva. Lõpuklassis on õppeaastas vähemalt 185 õppepäeva. Lõpueksamite päevadel ja vähemalt kahel päeval enne seda õppetunde ei toimu. Lõpueksamite toimumise päevad ja nendele eelnevad kas päeva arvatakse õppepäevade hulka. Lõpueksamineks ettevalmistamiseks ja nende sooritamiseks määrab EV haridus- ja teadusminister eksamiperioodi. Õppepäev on kalendripäev, mil õpilane on päevakava või individuaalse õppekava alusel kohustatud õppes osalema. Ühes nädalas on kuni viis õppepäeva.

Õppetund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks ettenähtud ajavahemik. Õppetöö on kooli määratud viisil toimuv õpe, näiteks loeng, individuaaltund, konsultatsioon, e-õpe või õppekäik, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamisele ning toimub õppekeskkonnas, milles osalevad nii õpilane kui ka pedagoog. Õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit.

Õppetunnid vahelduvad vahetundidega. Õppetunni võib jagada mitmeks osaks ning kuni kaks õppetundi võib toimuda järjest, ilma vahetunnita. Vahetunni pikkus on vähemalt 10 minutit iga õppetunni kohta.

Koolivaheajad määrab Eesti Vabariigi haridus- ja teadusminister määrusega.

Gümnaasiumis peab õppeaasta jooksul olema neli koolivaheaega üldkestusega vähemalt 12 nädalat, kusjuures suvine vaheaeg peab kestma vähemalt kaheksa järjestikust nädalat.

Gümnaasiumi õpilaste minimaalne õppekoormus on 96 kursust. Kõikidele õpilastele on ühtse kohustusliku õppe koormus gümnaasiumis 67 kursust. Kursus vastab 35 ühe õppeaine raames toimuvale õppetunnile.

Õpetaja planeerib oma tööd koostöös teiste õpetajatega. Kursuse jooksul läbitavad peamised teemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korraldus ja planeeritavad üritused tehakse gümnaasiumi õpilastele teatavaks kursuse algul.

Kooli päevakava kajastab õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste, nagu ringides ja stuudioses korraldatavate tegevuste järjestust ja ajalist kestust. Kooli päevakava kehtestab direktor.

Tervisekaitsenõuded kooli päevakavale ja õppekorraldusele kehtestab Eesti Vabariigi sotsiaalminister.

7. GÜMNAASIUMI LÕPETAMISE KORD

Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasium annab gümnaasiumi lõputunnistuse õpilasele:

- 1) kelle kooliastmehinded on vähemalt rahuldavad või valikkursuste puhul rahuldavad või arvestatud;
- 2) kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele teise keelena, matemaatika ja võõrkeele riigieksamid;
- 3) kes on sooritanud vähemalt rahuldavale tulemusele kooli õppekavas sätestatud õppesuunast tulenevat ainevaldkonda või ainevaldkondi ning sotsiaal- ja loodusvaldkonda hõlmava gümnaasiumi koolieksami;
- 4) kes on sooritanud gümnaasiumi jooksul õpilasuurimuse või praktilise töö.

Hariduslike erivajadustega õpilastele, kellel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutatus.

8. PRAKTILISE VÕI UURIMISTÖÖ JUHENDAMISE KORD

Kõik 11.klasside õpilased on kohustatud koostada/läbi viia praktiline/uurimistöö. Töö täitmises võib osaleda grupp õpilasi (ka terve klass). Teemad töö kirjutamiseks/ täitmiseks pakub kool. Samuti iga õpilane võib pakkuda ka oma teema.

Gümnaasiumi direktori käskkirjaga määratakse üldkoordinaator (õppealajuhataja), koordinaatorid klassiti (klassijuhatajad), samuti ka tööde juhendajad ja retsensendid. Töö juhendajaks võib olla iga koolitöötaja.

Õppeaasta esimesel ainesektsiooni koosolekul kõik õpetajad esitavad arutluseks oma praktiliste ja uurimistööde teemad (11.klasside õpilastele). Õpetajad esitavad tööde temaatikat üldkoordinaatorile. Teemade loetelu pakutakse 11.klasside klassijuhatajatele, kes annavad õpilastele edasi pakutud tööde loetelu.

Teema lõpliku valiku (kooli poolt pakutud teemadest või iseseisvalt valitud) teeb õpilane 1.veerandi viimase nädala jooksul.

Töö juhendamine toimub õpilase (õpilaste) ja õpetaja poolt kokkulepitud ajal.

Õpilastöö juhendaja esitab kirjalikult oma arvamust õpilastööst kooli komisjonile.

8.1. PRAKTILISE TÖÖ KOOSTAMISE/TÄITMISE KORD

8.1.1 Üldsätted

Praktilise töö eesmärkideks on õpilaste iseseisva, kriitilise ja loogilise mõtlemise arendamine; teoreetiliste teadmiste kasutamine praktilise tegevuse täitmisel, oskus töötada õppe-, teadus- ja teatmekirjandusega; saadud teadmiste, oskuste ja vilumuste kindlam omandamine.

Praktiliste tööde liigid:

- Töö muusikas - muusikapala (loomine ja/või esitamine)
- Töö kunstis –maal, joonistus, graafika, skulptuur, keraamika, film,animatsioon jne
- Töö tehnoloogias ja käsitöös- toode ,mis on õpilase/õpilaste kätega loodud
- Klassivälised üritused sh ka õppeaines

8.1.2Töö koostamine/täitmine

Töö teema pakutakse õpilasele kooli poolt klassijuhataja kaudu, samuti võib õpilane ise ka teema pakkuda. Töö teema peab olema selgelt ja konkreetselt sõnastatud. Pärast teema valikut määratletakse töö eesmärk.

Peale praktilist osa peab olema esitatud ka kirjalik osa.

Kirjalikus osas peab olema esitatud:

- Sissejuhatus (miks valitud teema on õpilasele huvitav, mis on töö eesmärk)
- Praktilise töö läbiviimine (esitlus, esitamine, valmistoode jne). Võivad olla näidatud fotod, video jne
- Lõppsõna (kas eesmärk oli saavutatud, mida andis õpilasele antud praktilise töö täitmine jne)

8.2. UURIMISTÖÖ KOOSTAMISE KORD

8.2.1 Üldsätted

Uurimistöö eesmärgiks õpilaste iseseisva, kriitilise ja loogilise mõtlemise arendamine,

analüüsi ja sünteesivilumuste arendamine, oskuse töötada õppe-, teadus- ja teatmekirjandusega arendamine.

Uurimistöös võib kasutada teiste autorite arvamust ja kokkuvõtteid (kindlasti peab viitama informatsiooni algallikale), kuid tuleb võrrelda ja analüüsida neid kokkuvõtteid, peab tegema oma järeldusi (pakkumisi, üldistusi jne).

8.2.2 Töö koostamine

8.2.2.1 Teema valik ja eesmärgi püstitamine

Töö teema pakub kool õpilasele klassijuhataja kaudu, ka õpilane ise võib oma teema klassijuhatajale pakkuda. Töö teema peab olema täpselt ja konkreetselt sõnastatud. Pärast teema valikut määratakse töö eesmärk. Töö eesmärgiga võib siduda töö hüpoteesi, mis teesid, mida eeldatakse tõestada. Töö ülesanded tulenevad töö hüpoteesist ning näitavad, mida tuleb probleemi lahendamiseks ja eesmärgi saavutamiseks teha.

8.2.2.2 Töö ülesehitus

8.2.2.2.1 Sissejuhatus

Selles osas antakse probleemi kaasaegse seisundi lühike iseloomustus, põhjendatakse tehtud töö aktuaalsust, selle teaduslik ja praktiline tähendus, sõnastatakse eesmärgid, loetletakse uurimistöö meetodid.

Võib samuti näidata ka töö ülesehituse skeemi. Sissejuhatus maht ei tohi ületada 1/10 osa töö põhimahust.

8.2.2.2.2 Põhiosa

See töö osa koosneb tavaliselt kolmest alaosast.

Esimeses alaosas (teoreetiline osa) antakse kirjanduse ülevaade uuriva probleemi kohta mitme algallikate analüüsi alusel (mis on teada antud momendiks uuritud nähtusest, mis suunas see varem on uuritud).

Teises alaosas (praktiline osa) kirjeldatakse, mida ja kuidas autor tegi tõstatatud hüpoteesi tõendamiseks (probleemi analüüs). Kirjeldatakse uurimise metoodikat

(jälginine, eksperiment, küsitlus, protsesside kirjeldus nende tekkimise käigus, statistiline analüüs, sotsioloogilised uuringud, leksika analüüs jne).

Kolmandas alaosas (tulemuste analüüs) kirjeldatakse uurimuse tulemusi (joonistused, skeemid, diagrammid, statistilised andmed, võrdlev analüüs) ning nende põhjendust, kus peab kajastust leidma autori isiklik arvamus ning tema suhtumine uurimuse tulemustesse.

8.2.2.2.3 Lõppsõna

Tehakse kokkuvõtte tööst, sõnastatakse tulemused ja järeldused, antakse praktilisi soovitusi ning määratakse tulevaste uurimiste perspektiivid.

8.2.2.2.4 Infoallikad (kasutatud kirjandus)

Kasutatud kirjanduse maht näitab materjali mahu , millega töötas õpilane uurimistöö käigus(mainitakse ainult need materjalid,millele autor viidab). Infoallikateks võivad olla monograafiad, artiklite kogumikud,teaduslikud ajakirjad, andmebaasid Internetis jne).

Allikate nimekirja vormistamises kõigepealt loetletakse kirjandus(autor, raamatu nimetus, linn, kirjastus , aasta), seejärel teised allikad. Nimekiri loendatakse ja nummerdatakse tähestikulises järjekorras autorite perekonnanime järgi. Kui allikas ei ole autor nimetatud, siis nimekirjas see allikas saab koha vastavalt oma pealkirjale.

8.2.2.2.5 Lisad

Lisad- illustratiivne lisamaterjal, mis on töö põhiosaga seotud (tabelid, graafikud, joonistused, pildid, ankeetide vormid jne). Antud osa ei ole kohustuslik (soovitatakse uurimistöö suure mahu puhul).

8.2.2.3 Töö loogiline ülesehitus:

1. Tiitelleht
2. sisukord
3. sissejuhatus
4. Sisu alaosa kaupa (teoreetiline osa, praktiline osa, tulemuste analüüs)
5. Lõppsõna
6. Infoallikad (kirjanduse loetelu)
7. lisad (vajadusel)
8. resümee (riigikeeles)

8.2.2.4 Töö stiil ja keel

Töö tuleb vormistada vastavalt ortograafia ja ortoopia eeskirjadele. On tähtis järgida teatud stiili ning olla korrektne sõnade valikul. Jutustuse maneer peab olema ühesugune kogu töö jooksul, peab vältima igapäevakõne stiili.

8.3 UURIMISTÖÖ VORMISTAMISE KORD

8.3.1 Üldsätted

Uurimistöö peab olema esitatud trükitult (arvutis) A4 formaadis, kasutatakse ainult üks lehe pool, trükise suurus on 12, Times New Roman, Normal, teksti ühtlustamine lehe laiuse pidi,

vahe ridade vahel on 1,5. Äärte suuruseks on ülevalt ja alt-2sm, vasakult-3-4 sm, paremalt-1-2 sm.

Kõik leheküljed alates tiitellehest nummerdatakse. Lehekülje number pannakse alla. Tiitellehel lehekülje numbrit ei panda. Iga uus osa(sissjuhatus,töö osad, allikate loetelu, lisad) alustatakse uuest leheküljest. Pealkiri trükitakse rasvaselt,paigaldatakse rea algusele,punkti pealkirja lõpus ei panda. Vahe pealkirja ja teksti vahel peab olema vähemalt üks vahe.

8.3.2 Tiitelleht

Tiitellehel peavad olema järgmised andmed:

1. Õppeasutuse nimetus
2. Autori ees- ja perekonnanimi
3. Klass
4. Töö nimetus sõnata „teema” ja juttumärkideta
5. Töö liik (uurimistöö jne) ja õppeaine
6. Juhendaja ees- ja perekonnanimi
7. Linna nimetus ja töö kirjutamise aasta

Tiitellehe kirja suurus ei oma erilist tähtsust.

8.3.3 Sisukord (sisu)

Sisukord (sisu) paigaldatakse pärast tiitellehte. Sisukorras tuuakse välja kõik töös olemasolevad pealkirjad ning näidatakse leheküljed, millest töö osad algavad. Sisukorra pealkirjad peavad täpselt kordama pealkirju töö tekstis. Sissejuhatus, lõppsõna, lisad ja resümees sisukorras(sisu) ei nummerdata.

8.3.4 Viited

Kui töö sisaldab tsitaate või viiteid ütlustele, on vaja näidata allika number nimekirjas ja lehekülje number Ruut-või ümmargustes märkides tsitaadi või viite lõpus. Nt: (Исследования Томсена показали, что большинство одноосновных кислот ...[3, с. 12]

или « Дракон в крови. Герой в луче. – Так надо.» Марина Цветаева [5, с. 134] или Древняя мудрость гласит: «Скажи мне — и я забуду, покажи мне — и я запомню, дай мне действовать самому— и я научусь» [1, с. 65])

8.4 ÕPILASTÖÖ RETSENSEERIMISE KAITSMISE/ESITLEMISE JA HINDAMISE KORD

Praktilise/uurimistöö kaitsmiseks/esitlemiseks lubatakse õpilane, kes ettenähtud ajaks esitas juhendajale ja retsensendile oma praktilise/uurimistöö.

Õpilastöö juhendaja esitab oma arvamuse töö kohta kooli eksamikomisjonile kirjalikus vormis.

Retsendent esitab kirjaliku retsensiooni õpilasele ja kooli eksamikomisjonile. Retsendent hindab lähtudes uurimistöö sisust järgmist: töö sisu vastavus teemale, ülesehituse loogilisus, autori arvamus, vastava temaatikaga kirjanduse kasutamine, töö originaalsus, keele kasutuse ja töö vormistamise korrektsus. Ta märgib töö tugevaid ja nõrku külgi, esitab küsimusi ja annab soovitusi edaspidisteks uuringuteks.

Kaasautorluse korras õpilastöö kaitsmisel/esitlemisel osalevad kõik grupi liikmed.

Õpilane esitleb oma praktilist/uurimistööd suulise ettekanena ning selleks antakse talle aega (u 10 min).

Praktilise/uurimistöö kaitsmiseks võib õpilane kasutada ette valmistatud slaidesitlust.

Kirjalik/teoreetiline osa ning suuline kaitsmise osa peavad andma piisava pildi nii töö loomise protsessist kui ka selle lõpptulemusest.

Lõpuhinne kajastab:

- õpilase tegevust praktilise/uurimistöö ettevalmistust
- Praktilise/uurimistöö hinnangut (koos kirjaliku osaga)
- õpilase esinemist töö kaitsmisel/esitamisel

Hinnang antakse:

- **Töö sisule:** töö vastavus teemale, püstitatud eesmärkide saavutamine jne
- **Praktilise/uurimistöö protsessile:** õpilase algatus teema valikul, ajagraafiku järgimine, kokkilepete täitmine, ideede rohkus, suhtlemisoskus
- **Praktilise/uurimistöö vormistamisele:** teksti, jooniste, graafikute ja tabelite, allikate ja viidete korrektne vormistamine
- **Praktilise/uurimistöö kaitsmisele/esitlemisele:** kaitsmise ülesehitus, esitus, kõne tempo, näitlikkus, illustratiivsus, kontakt kuulajatega.

9.ÕPILASTE KONSULTEERIMINE JA INFORMEERIMINE

Tallinna Mustamäe Realgümnaasium näeb ette andekate õpilaste pedagoogilist juhendamist.

Andekate või ajutiselt õppematerjali omandamisega mittetoimetulevate õpilaste toetamiseks korraldab Tallinna Mustamäe Realgümnaasium konsultatsioonitunde tunnivälisel ajal.

Vastavalt õpilase hariduslikele erivajadustele võib Tallinna Mustamäe Realgümnaasium teha muudatusi või korrigeerida õppeaega, -sisu, -protsessi, tunnetuskeskkonda või tunnetusliku tegevuse sihteesmärke.

Kui muudatused või parandused suurendavad tunduvalt nädala õppekoormust, tõstavad või vähendavad õppimise intensiivsust võrreldes riikliku või kooli õppekavaga, siis töötatakse nende

realiseerimiseks välja individuaalne õppekava.

Tallinna Mustamäe Realgümnaasium tagab õpilastele juurdepääsu infole, mis on seotud õppekasvatustliku protsessi ja konsultatsioonidega. Vajalikku infot õpiedukuse kohta võivad õpilased saada e-koolist, aineõpetajate konsultatsioonide kohta – kooli veebileheküljelt ja gümnaasiumi infotahvlielt. Vajadusel saavad õpilased ja nende vanemad pöörduda õpetajate poole individuaalselt või elektronposti teel e-päevikus.

Tallinna Mustamäe Realgümnaasium korraldab õpilaste informeerimise edasiõppimise võimalustest ja üldtendentsidest tööturul, tagab juurdepääsu karjääriplaneerimise teenustele (karjääriõpe, karjääriplaneerimise info ja konsultatsioonid).

10. KARJÄÄRIVALIKU TEENUSTE OSUTAMISE ORGANISEERIMINE

Põhineb järgmistel põhimõtetel:

- Kujundamine õpilastel õppimise kui elukestva protsessi arusaama;
- Õpilaste teadlik vastutusevõtmine oma valiku eest karjääri sfääris;
- Enesetunnetus ja adekvaatse enesehinnangu kujundamine õpilastel;
- Õpilaste tutvumine erinevate tegevussfääridega, tööde/elukutsetega, tööseadusega, võimalustega hariduse ja õppimise sfääris, üldiste tööturu suunadega ja kohaliku majanduskeskkonnaga;
- Kooli koostöö erinevate õppeasutustega nii Eestis kui ka välismaal;

11. GÜMNAASIUMI ÕPETAJA TÖÖPLAANI KOOSTAMISE PÕHIMÕTTED

1. Teemaatiline kalenderplan on dokument, mis korraldab õpetaja tegevust ainekava täitmisel ning on koostatud projekteerimise põhimõttel.

2. Teemaatilise kalenderplaani töötab õpetaja välja iga õppeaasta jaoks vastavalt **riikliku õppekava** nõudmistele.

3. Õpetaja välja töötatud teemaatiline kalenderplan koostatakse direktori asetäitjaga õppe- ja kasvatustöö alal ning kinnitatakse direktori poolt. Igaastase teemaatilise kalenderplaani läbivaatamise tähtjad: enne 1. septembrit.

4. Teemaatilise kalenderplaani koostamise ülesanded on:

- gümnaasisti hingelisele, füüsilisele, õiguslikule, sotsiaalsele ja emotsionaalsele arengule orienteeritud haridusprotsessi tulemuste saavutamiseks vajalike optimaalsete vormide, meetodite ja vahendite kindlakstegemine läbi läbivate teemade ja ainetsüklite õppematerjali sisu lõimingu;
- õppematerjali osade ja teemade õppimise järjekorra määramine;
- üksikute tundide ning kursuse teemade vahelise seose määramine;
- õppeprotsessi korraldamise vormide järjestikkuse määramine õppeaines

5. Teemaatiline kalenderplaani peab olema vormistatud elektrooniliselt A4 lehtedele.

6. Gümnaasiumi astmes peab tundide arv vastama kursuste arvule õppeplaanis korrutatuna 35 tunniga (1 kursus - 35 tundi).

Aineõpetaja teemaatilise kalenderplaani ülesehitus:

- tiitelleht;
- õppeaine teemaatiline planeerimine.

11.1. SOOVITUSI TIITELLEHE VORMISTAMISEKS

- 1) haridusasutuse täielik nimi;
- 2) dokumendi nimetus (teemaatiline kalenderplaani);
- 3) aine ja kursuse nimetus (peab vastama nimetusele õppeplaanis), õppeaasta;
- 4) klass/paralleel;
- 5) tundide arv aastas, planeeritud kontrollvormide arv kursuse jooksul;
- 6) tundide arv nädalas vastavalt õppeplaanile
- 7) õpetaja ees- ja perekonnanimi

11.2. SOOVITUSI ÕPETAJA TEMAATILISE KALENDERPLAANI VORMISTAMISEKS

Temaatilist kalenderplaani täidetakse tabeli vormis, mis võiks sisaldada järgmiseid osi::

- 1) nr – tunni number;

Kasutatakse läbivat numeratsiooni, et näidata vastavust õppekava ja õppeplaani tunniarvu vastavust;

planeeritud läbiviimise kuupäev:

temaatilise kalenderplaani koostamisel planeeritakse tunni läbiviimise kuupäeva, aga tunni läbiviimisel ja e-päeviku täitmisel kantakse sisse tegelik tunni läbiviimise kuupäev. Tundide ploki planeerimisel määratakse iga tunni läbiviimise kuupäev. Vajalik nõudmine: plaanijärgse, läbiviidud ja e-päevikusse siise kantud tunni kuupäeva kokkulangemine.

Õpetajast sõltumatute asjaolude tõttu (haigus, koolitused jms) võivad tundide läbiviimise kuupäevad olla muudetud, mis peab kajastuma temaatilises kalenderplaanis, nagu ka tundide ühendamine. Õppeaasta lõpuks peab õppekava olema täidetud **täies mahus**, kasutades vajadusel tihendamist.

2) õpitava õppematerjali osa nimetus; tunni teema

ühe teema omandamine võib olla planeeritud mitmeks tunniks. Vastavalt sellele lahtris „Tundide arv” märgitakse nende arvu;

3) läbivate teemade aspektid

4) teematiliste tundide arv

5) kasutatav eestikeelne terminoloogia/ põhimõisted

6) positiivse õpikeskkonna korraldamise meetodite ja vormide märgistamine (tund, muuseumi- ja ekskursiooniõpe, konverents, seminar, vestlus, multimeediavahendid, didaktiline või rollimäng, harjutused, iseseisev töö, uurimuslik ja loominguline töö, õppeprojektid, e-õpe ja internet keskkonna kasutamine jms)

7) oodatavad õpitulemused

8) kodune ülesanne kirjalikus või numbrilises vormis (nr ____, lk ____). *Õppematerjali omandamise käigus on õpetajal õigus ümberjaotada kodused ülesanded tundide vahel, aga on kohustatud täitma kogu mahu;*

9) hindamine vastavalt Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumi Hindamiskorrale

10) märkus:

Märkus võib sisaldada:

- kuupäevade erinevuste põhjus jms ;
- -nõrga õpiedukusega õpilaste jaoks mõeldud individuaalsete ülesannete sisu;
- planeeritud individuaalne töö andekate õpilastega;
- planeeritud innovatiivne tegevus.

12.GÜMNAASIUMI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

1. Kool töötab muutuvates välistingimustes, seetõttu peab kooli õppekava olema pidevalt arenev, täienev.
2. Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumi õppekava arendamine eeldab õpilaste ja õpetajate; õpetajate ja juhtkonna, kooli hoolekogu; kooli ja lastevanemate, Mustamäe Linnaosa Valitsuse, teiste õppeasutuste ja organisatsioonide koostööd riikliku õppekava üldosa mõtestamisel ja ainekavade koostamisel.
3. Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumi õppekava koostamises ja arendamises kasutatakse erinevaid töövorme. Selles töös osalevad kõik pedagoogid.
4. Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumi õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab kooli direktor.
5. Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumi õppekava uuendamise ja täiendamise korra kinnitab kooli direktor.
6. Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumi õppekava uuendamine ja korrigeerimine viiakse igaaastatelt läbi vastavalt:
  - Uute riiklike normatiivdokumentide vastuvõtmisele;
  - Tallinna Haridusameti materjalidele;
  - Mustamäe Linnaosa Valitsuse ettepanekutele;
  - Lastevanemate ja kooli hoolekogu ettepanekutele;
  - Õppenõukogude otsusele;
  - Projektitegevuse tulemustele;
  - Muutmistele kooli finantseerimises, õpilaste arvus, töötajate koosseisus, materiaaltehnilises baasis;
  - Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasiumi aastatöö tulemustele.
7. Muudatused gümnaasiumi õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.

13.TALLINNA MUSTAMÄE REAALGÜMNAASIUMI HINDAMISE KORD

1.Üldsätted

1.1. Õpilaste teadmiste ja oskuste hindamise eesmärgid:

1. Toetada õpilase arengut - anda objektiivset tagasisidet tema teadmiste omandamise tasemest, vajalike oskuste, vilumuste ja kompetentside kujundamisest ning õppimissaavutustest.
2. Suunata õpilase positiivse enesehinnangu ja õpimotivatsiooni kujunemist, toetada õpilast edasise haridustee valikul.
3. Suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
4. Anda alus otsuse tegemiseks kursuse läbimise ning gümnaasiumi lõpetamise kohta.

1.2. Informatsioon hindamisest ja hinnetest.

1. Teadmiste ja oskuste printsiibid ja kord on sätestatud kooli õppekavas ning on kättesaadavad lapsevanemale, hooldajale, kasuvanemale (edaspidi lapsevanem), õpilasele, õpetajale ning on avalikustatud kooli veebilehel „Õppetöö“ lingi all.
2. Õpilaste teadmiste ja oskuste hindamise printsiipe ja korda tutvustab õpilastele klassijuhataja ning aineõpetajad iga õppeaasta algul.
3. Õpilaste käitumise ja hoolsuse hindamise printsiipe ja korda tutvustab õpilastele klassijuhataja.
4. Õpilasel on õigus saada vastavalt klassi- või aineõpetajalt ja e-kooli päeviku kaudu teavet oma hinnete kohta.
5. Lapsevanemal on õigus saada informatsiooni oma lapse teadmiste ja oskuste ning hoolsuse ja käitumise hindamise printsiipide ja korra kohta, samuti teada saada oma lapse hinnetest või sellest, kuidas hinnatakse tema lapse teadmisi ja oskusi elektroonilise päeviku kaudu, klassijuhatajalt või aineõpetajalt.
6. Õpetaja on kohustatud panema hinded elektroonilisesse päevikusse hiljemalt 10 päeva jooksul pärast kirjalikku tööd ning mitte hiljem kui järgmisel päeval pärast suulise vastuse toimumist vastavalt töökavas toodud hindamisele.

1.3. Teadmiste ja oskuste hindamise kord

- (1) Õpilaste teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (esituste), kirjalike ja praktiliste tööde ning praktilise tegevuse alusel, arvestades õpilase teadmiste ja oskuste vastavust õppekavas esitatud nõuetele.
  - (2) Õppeveerandi, poolaasta või kursuse alguses teeb vastava õppeaine õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine nõutavad teadmised ja oskused, nende hindamise aja ja vormi.
  - (3) Õpitulemuste omandamist kontrollivate kirjalike tööde (kontrolltööde) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega ja fikseeritakse elektroonilises päevikus kontrolltööde graafikus.
  - (4) Individuaalõppekava järgi õppiva õpilase teadmised ja oskused hinnatakse individuaalõppekavas ettenähtud korras.
  - (5) Õpetaja poolt hinnatavate ülesannete täitmine (suuline vastus, kirjalik või praktiline töö) on õpilasele kohustuslikud. Hinnatava töö täitmisest keeldumine võrdub materjali mitteomandamisega ning seda hinnatakse hindega „nõrk“, mis võrdub "1". Sellisel juhul õpilasel ei ole õigust nõuda järelvastamist.
  - (6) Kui õpilane puudub teemat kokkuvõtva töö tegemise ajal, siis hinnet ei panda, märgitakse ainult puudumine. Õpilase tundides pikema puudumise korral kokkuvõtliku hindamise küsimus lahendatakse kooskõlastamises õpetajaga, erijuhtumidel-gümnaasiumi juhtkonnaga. Kontrolltöös puudumisel õpilane on kohustatud töö täitma. Töö vormi, aja ja koha määrab õpetaja.
- Õpetaja otsusega õpilane võib olla vabastatud kontrolltöö sooritamises järgmistel juhtudel:
- Jooksvates tundides antud teemas õpilase töö näitas materjali omandamist soovitud tasemel;
  - Õpilane näitas häid tulemusi aineolümpiaadil, viktoriinil, konkursil, võistlustel ning teistel rajooni-, linna- ja vabariiklikul tasemel
- (7) Kui töö hindamisel avastatakse kõrvalise abi kasutamise või mahakirjutamise fakte, siis suulist vastust (esitust), kirjalikku või praktilist tööd, õpilase praktilist tegevust hinnatakse

hindegas „nõrk" mis võrdub "1". Sel juhul õpilasel pole õigust töö tulemuse parandamiseks ja järelvastamiseks.

(8) Analüüsid kirjaliku, praktilise ja kontrolltöö tulemusiaineõpetaja ei teata kõiki kuudes hindeid ja ei aruta avalikult töö tulemusi ilma õpilase nõusolekuta.

(9) Hinnates õpilaste oskusi ja teadmisi kehalises kasvatuses muusikas, kunstis, tööõpetuses peab arvestama õpilase individuaalseid iseärasusi.

Kui õpilane on kehalise kasvatuses tundidest vabastatud, siis õpetaja määrab talle ülesande (referaadi, loomingulise või uurimistöö), mida hinnatakse vastavalt seda tüüpi tööde kohta käivate kriteeriumide järgi.

1.4. Koondhinne ja hindamise üldjuhud

(1) Põhikoolis on koondhindeks hinne teadmiste ja oskuste eest veerandi, poolaasta, õppeaasta või kooliastme kokkuvõttes (10-12 klass).

(2) Hinded poolaasta eest pannakse välja nendes ainetes, milles terve õppeaasta vältel toimus 1 õppetund nädalas.

(3) Veerandi-, poolaasta-, kursusehinne pannakse välja vähemalt kolme hinde alusel, mida õpilane sai vastava perioodi jooksul.

(4) Veerandi-, poolaasta-, kursusehinne pannakse välja lähtudes kõikide hinnete keskmisest, mida õpilane sai vastava perioodi jooksul.

(5) Põhikoolis pannakse õppeaine aastahinne välja veerandi- või poolaastahinnete alusel.

(6) Koondhinne kooliastme eest (10-12 klass) pannakse välja lähtudes kõikidest kursusehinnetest, mida õpilane sai vastava perioodi jooksul.

(7) Kui hinnete keskmine on 2,5 või 3,5 või 4,5, siis pannakse koondhinne vastavalt õpetaja äranägemisele.

(8) Kui õpilasel puudub või on mitterahuldav veerandi/poolaasta/kursusehinne, siis antakse talle võimalus likvideerida võlgnevus järgneva veerandi/kursuse 10 päeva jooksul õpetaja poolt määratud korras.

(9) Kui põhikooli õpilasel on 2 õppeveerandis või I poolaastas mitterahuldavad hinded, siis töötab aineõpetaja koostöös gümnaasiumi psühholoogiga tema jaoks antud aines välja individuaalse õppekava. Individuaalne õppekava peab soodustama vajalike teadmiste ja oskuste omandamist.

(10) Kui veerandi/poolaasta/kursusehinne jäi panemata seoses õpilase puudumisega üle 50% tundidest ning õpilane ei kasutanud ka võimalust materjali järelvastamiseks, siis koondhinde panemisel arvestatakse, et õpilase teadmised ja oskused antud kursuse läbimisel vastavad hindele „1" (nõrk).

(11) Lisaõppetööle jäänud õpilase aasta- või kooliastmehinne pannakse lisaõppetöö lõpus ning selle tulemusi arvestades.

(12) Gümnaasiumiastme hinded pannakse 12. klassi õpilasele välja enne riigieksami läbiviimist. Gümnaasiumiastme hinded teistes ainetes pannakse välja enne õppeperioodi lõppu. Gümnaasiumiastme hinded ainetes, milles õpilane pidi tegema lisatööd, pannakse välja pärast lisaõppetöö lõpetamist.

(13) Direktori nimele esitatud kirjaliku avalduse alusel, mis on esitatud septembri lõpuks, on gümnaasiumi osa õpilastel lubatud parandada eelmiste õppeaastate üks kursusehinne mitte hiljemalt kui jooksva õppeaasta I poolaasta lõpuks.

Septembri lõpuni direktori nimele esitatud kirjaliku avalduse alusel 9.klassi õpilasel on lubatud parandada eelmistel õpiaastatel saadud 1 aastahinne mitte hiljem kui jooksva õppeaasta I.poolaasta jooksul

(14) Erandkorras moodustatakse õppenõukogu otsusel ja aineõpetaja nõusolekul, direktori käskkirja alusel ainekomisjon ning 12.klassi õpilasel lubatakse lisaks parandada mitte rohkem kui 3 kursusehinnet 2 eelmise aasta eest.

1.5. Hinnete ning sõnaliste hinnangute vaidlustamine ja vaidlusküsimuste lahendamine

(1) Õpilasel ja lapsevanemal on õigus hinde või suulise hinnanguga rahulolematuse korral pöörduda aineõpetaja poole selgituste saamiseks kümne päeva jooksul pärast hinde teada saamist.

(2) Õpilase hindamisega seotud vaidlusküsimusi lahendab kool õpilase või lapsevanema põhjendatud taotluse alusel. Otsusest informeerib kool õpilast ja lapsevanemat kirjalikult 5 päeva jooksul peale otsuse vastuvõtmist.

2. Kasutatav hindamissüsteem

Tallinna Mustamäe Reaalgümnaasium oma õppeasutuse keskel piirdub viiepallise hindamissüsteemiga.

(1) Hinde „5" (väga hea) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus on täiel määral õppekava nõuetele vastav (90-100%).

(2) Hinde „4" (hea) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus on peamiselt õppekava nõuetele vastav, kuid on olemas väiksemaid vigu või vastus ei ole täielik (75-89%).

(3) Hinde „3" (rahuldav) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus on peamiselt õppekava nõuetele vastav, kuid esineb vigu ning puudusi (50-74%).

(4) Hinde „2" (puudulik) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus on osaliselt õppekava nõuetele vastav, esineb olulisi puudusi ja vigu (20-49%).

(5) Hinde „1" (nõrk) saab õpilane, kelle suuline vastus (esitus), kirjalik töö, praktiline tegevus ei vasta õppekava nõuetele (0-19%).

Hinne Vastavus õppekava nõuetele

„5"	«väga hea» 90 – 100%
„4"	«hea» 75 - 89%
„3"	«rahuldav» 50 – 74%
„2"	«puudulik» 20 – 49%
„1"	«nõrk» 0 – 19%

3. Kujundav hindamine

Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Üks koord poolaastas iga õpetaja peab andma õpilasele kujundava hinnangu ning vormistama selle e-päevikus.

Kujundava hindamise hinnangut nendes õppeainetes, mida õpitakse üks kord nädalas, võib e-päevikusse sisse kanda üks kord aastas.

4. Suuliste ning kirjalike sõnaliste hinnangute kasutamine 1.-2. klassi õpilaste oskuste ja teadmiste hindamisel.

(1) Õppeprotsessi käigus antakse õpilasele tema teadmiste ja oskuste suulised ja kirjalikud sõnalised hinnangud. Õppeveerandi, poolaasta ning õppeperioodi lõpus antakse kirjalikult kokkuvõtavad sõnalised hinnangud, millel ei ole numbrilist ekvivalenti.

(2) Kokkuvõtavad sõnalised hinnangud kirjeldavad õpilase teadmisi ja oskusi erinevates õppeainetes ning tema üldkompetentsi lähtudes õppekava nõuetest.

(3) Pärast 2. klassi lõpetamist ning pärast „Hea Alguse“ programmi järgi töötava 3. ja 4. klassi lõpetamist on vaja konverteerida jooksva õppeaasta suulised hinded, mis on aluseks õpilase üleviimisele järgmisesse klassi, hindedkaalale, mis on kehtestatud käesoleva Hindamiskorra 2. osas.

(4) 1. ja 2. klassi ning „Hea Alguse“ programmi järgi töötava 3. ja 4. klassi õpilaste väljalangemisel on vaja konverteerida jooksva õppeaasta suulised hinded hindedkaalale, mis on kehtestatud käesoleva Hindamiskorra 2. osas.

5. Järelvastamise ning järelvastamistöõde läbiviimise kord

(1) Veerandi/kursuse/poolaasta lõpus viiakse läbi kokkuvõttev kontrolltöö, mis õpetaja äranägemisel on kohustuslik nendele õpilastele, kes puudusid antud perioodi jooksul ühest või rohkemast kontrolltööst. Vajadusel kaitseb õpilane tööd vestluses õpetajaga.

(2) Õpilasi, kes on jooksva perioodi kontrolltöödega õigeaegselt ning edukalt hakkama saanud, võib vabastada kokkuvõtva kontrolltöö kirjutamisest.

6. Hindeliste arvestuste läbiviimise kord, nõudmised, tingimused 8. ning 11. klassis.

(1) 8. ja 11.klasside õpilased on kohustatud koostama/täitma uurimistööd/praktilised tööd, mis on põhikooli/gümnaasiumi lõpetamise tingimuseks. Tööde täitmise/ koostamise tingimused ja kord on esitatud kooli õppekavas.

7. Käitumise ja hoolsuse hindamise kord.

Põhikoolis hinnatakse õpilase käitumist ja hoolsust, gümnaasiumi astmes ainult hindamist.

7.1. Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk:

1) Suunata õpilane täitma koolikorra eeskirju ning järgima ühiskonna käitumisreegleid ning eetikanorme.

2) Motiveerida õpilasi õppeülesandeid hoolikalt täitma.

7.2 Käitumise hindamine

(1) Käitumise hindamise aluseks on koolikorra eeskirja täismine, k.a. üldine koolikohustus, ning ühiskonna käitumisreeglite ning eetikanormide täitmine.

(2) Hindega „eeskujulik“ hinnatakse õpilase käitumist juhul, kui tema jaoks on kooli sisekorraeeskirjade täitmine ja ühiskonna käitumisreeglite ja eetikanormide järgimine tavaline igas olukorras ja kes täidab koolikorra eeskirju eeskujulikult ja pidevalt.

(3) Hindega „hea" hinnatakse õpilase käitumist juhul, kui ta järgib ühiskonna käitumisreegleid ja eetikanorme ning täidab kooli sisekorra-eeskirju ja ei puudu tundidest ilma mõjuva põhjuseta.

(4) Hindega „rahuldav " hinnatakse õpilase käitumist juhul, kui ta üldjuhul järgib ühiskonna käitumisreegleid ning eetikanorme ja täidab kooli sisekorraeeskirju, kuid esines ka üksikuid väikseid korrarikkumisi.

(5) Hindega „mitterahuldav " hinnatakse õpilase käitumist juhul, kui ta ei täida kooli sisekorra-eeskirju, ei allu õpetajate nõudmistele ning ei järgi ühiskonna käitumisreegleid ja eetikanorme. Õpilase käitumist võib hinnata kui „mitterahuldav" ka üksiku ebaetilise käitumise ning korrarikkumise eest.

7.3. Hoolsuse hindamine

(1) Põhikooli õpilase hoolsuse hinde aluseks on tema suhtumine õppetöösse: tema töökus, kohusetundlikkus ning õppeülesannete regulaarne täitmine.

(2) Hindega „eeskujulik" hinnatakse õpilase hoolsust siis, kui ta alati suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult ning töökusega, õpib vastavalt oma võimetele, täidab ülesandeid korralikult ja regulaarselt, on initsiatiivne ja viib oma töö lõpuni.

(3) Hindega „hea" hinnatakse õpilase hoolsust siis, kui ta suhtub õppeülesannetesse kohusetunde ning töökusega, täidab neid regulaarselt ning õigeaegselt, on hoolas ning õpib vastavalt oma võimetele.

(4) Hindega „rahuldav" hinnatakse õpilase hoolsust siis, kui ta põhiliselt täidab õppeülesandeid, kuid ebaregulaarselt, ei ole piisavalt töökas ning ei õpi vastavalt oma tegelikele võimetele.

(5) Hindega „mitterahuldav" hinnatakse õpilase hoolsust siis, kui ta ei täida õppeülesandeid, ei õpi vastavalt oma tegelikele võimetele, suhtub õppeülesannetesse vastutustundetult ning lohakalt, puudub mõjuva põhjuseta tundidest.

8. Õpilaste järgmisesse klassi üleviimise ning täiendava õppetöö määramise kord.

8.1. Õpilase järgmisesse klassi üleviimine

(1) Õpilase järgmisesse klassi üleviimise, lisaõppetöö ning klassikursuse kordamise otsustab õpenõukogu koondhinnete või sõnaliste koondhinnete alusel.

(2) Põhikooli õpilased viiakse üle järgmisesse klassi juhul, kui neile pole täiendavat õppetööd määratud. Otsuse nende õpilaste kohta, kes on jäetud täiendavale õppetööle, kuid ei ole jäetud klassikursut kordama, võib vastu võtta jooksva õppeaasta 31. augustini.

(3) Need gümnaasiumiastme õpilased, kellel aasta jooksul oli rohkem kui 50% mitterahuldavaid kursusehindeid kolmes või rohkem õppeainetes, kustutatakse õppenõukogu otsusel kooli õpilaste nimekirjast.

8.2. Õpilase jätmise täiendavale õppetööle

(1) Põhikooli õpilane jäetakse täiendavale õppetööle selleks, et ta omandaks teadmised ja oskused, mida nõuab tema suhtes rakendatav õppekava nendes ainetes, kus tema teadmised olid hinnatud kui „puudulikud" või „nõrgad" või milles ta sai identse kokkuvõtva sõnalise hinnangu või juhul, kui õpilane jäeti hindamata.

(2) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeperioodi lõppedes õppenõukogu poolt määratud ajaks ajavahemikul kuni jooksva õppeaasta 31. augustini.

(3) Täiendavale õppetööle jäetud õpilane täidab õpetaja otsesel juhendamisel spetsiaalsed õppeülesanded, mis toetavad antud aines nõutavate teadmiste ja oskuste omandamist.

(4) Täiendava õppetöö tulemused kontrollitakse ja hinnatakse ning esinetakse õppenõukogule õpilase järgmisesse klassi üleviimise või põhikooli lõpetamise küsimuse otsustamiseks.

8.3. Klassikursuse kordamine

(1) Põhikooli õpilase võib õppenõukogu põhjendatud otsusel jätta klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines välja pandud aastahinne „puudulik“ või „nõrk“, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekava nõutavad õpitulemused ei ole saavutatud ka individuaalse õppekava või muude koolis rakendatavate tugisüsteeme rakendamisel. Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisse õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

(2) Klassikursust ei jäeta kordama:

- lihtsustatud riikliku õppekava (abiõppe õppekava) ja individuaalse õppekava järgi õppivaid põhikooli õpilasi;
- gümnaasiumiastmes õppivaid õpilasi.

(3) Kui põhikooli või gümnaasiumiastme õppija alustas õppeaastat ning katkestas selle erinevate asjaolude sunnil, mis on seotud pikaajaliste sõitudega välismaale, siis naasmise korral on õpilasel võimalik vajalikul moel esitatud ning tõlgetega varustatud õppedokumentide alusel ja õppenõukogu otsusel kas jätkata õpinguid järgmises klassis või korrata alustatud kursust.

Kinnitatud TMRG õppenõukogus

30.08.2016.a.